

Dióverő Nagyvásár dió és gazdák nélkül

A hétvégén tartották Érmihályfalván a Dióverő Nagyvásárt, amelyre hivatalos volt mind a román, mind a magyar mezőgazdasági miniszter. Petre Daea két órával az egyeztetett időpont előtt érkezett, Nagy István földművelésügyi miniszter pedig fontos teendőire hivatkozva Mezei Dávid államtitkár-helyettest küldte maga helyett. A kezdődő kampányidőszak látványosan rányomta bélyegét a rendezvényre.

Sok históriás könyvben, régi feljegyzésben említik úgy a vásárokat, mint a falusi vagy a városi élet egyik legmarkánsabb eseményét. Főleg azokon a nagy vásártartó helyeken, ahol évente négyszer is összegyűltek messzi földről a vásárosok, hozva magukkal ki-ki a maga portékáját. Ennek a hagyománynak adózva 2007-ben rendezték először Érmihályfalván a nagyvásárok reneszánszát idéző sokadalmat, amely akkor még Dióverő „Szíp” Napok néven volt ismert.

Az érmelléki (Csokaly) származású Fényes Elek statisztikus és közigazdász szerint minden szerdán baromvásárt is tartottak Érmihályfalván. Az 1900-as évek elején a kirakodás a vasúti állomás felé vezető úton, a ma is Vásártérnek nevezett területen zajlott. Ide az egész Érmellékről, de olykor még Debrecen környékéről is eljöttek alkudni egy-egy jó kiállítású jószágra vagy egyéb portékára. Ha ló vagy egyéb igavonó jószág talált gazdára, meg kellett azt „pecsételni” áldomással is. Volt rá eset, hogy a jószág árából alig maradt valami, mire hazaért a gazda, de hát ez is hozzátartozott a vásár „rendjéhez”.

Ilyen hagyományokra, adomákra, kedves történetekre próbálták alapozni kisebb kihagyásokkal a vásártartás ünnepét az Érmellék fővárosában. Bár Bihardíószeg nagyobb jogot formálhatott volna a szóban forgó vásári elnevezésre, mint Mihályfalva, hisz azon a településen még az utcákat is diófák szegélyezik. Az Érmellék fővárosának nevezett kisvárosban nemigen mondható honosnak a magyarok szent fája, bár emitt-amott az udvaron, szőlőskertben csörgeti még termését erre felé is. Voltak javaslatok, hogy az utólag Dióverő Nagyvásárra keresztelt esemény (idén szeptember 28–30. között tartották) a város nevét adó Mihályra való tekintettel legyen Szent Mihály-napi vásár, annál is inkább, mivel a krónikák szerint annak idején Szent Mihály napra esett a vásártartási jog kiváltsága is. De az elnevezés vagy maga a szent nem fért bele a kisváros polgármesterének 1989 előtti múltjába.

Kampányban csak a mező hangos

Pár kenyereskosárral dióval az asztalokon és az önkormányzati alkalmazottak temérdek munkájával mintegy 30 ezer euróból állt össze az egykori városi strand területén az úgynevezett „termés napja”. Ide a gazdák és kézművesek is elvitték portékáikat a környező településekről (Kiskereki, Ersemején, Székelyhid stb). Mutatóban volt egy-egy határon túli stand is, ám biztos, ami biztos alapon az önkormányzat a helybéli zöldségárusok portékáit is felvásárolta, ha netán az őszi kampány miatt a Romániai Magyar Gazdák Egyesületéhez (RMGE) tartozó farmerek nem tudnának eleget tenni a meghívásnak. Más gazdaegyesületek segítségére, részvételére nem volt szükség, bár utóbbiak is felajánlották segítségüket. Ezt maga Ványi Attila, az Érmelléki Gazdák Egyesületének elnöke is elmondta.

A kampányidőszak szele már az első napon végigsöpört a rendezvényen, mert az ünnepélyes megnyitón senki sem tette tiszteletét. Így Nyakó József polgármester a pénteki munkaidő után szigorúan kiterelte saját önkormányzati alkalmazottait, akiknek aztán megtartotta megnyitóbeszédét. A színt a Szépkor Nyugdíjas Egyesület vitte a rendezvénybe, no meg a népi ruhába öltöztetett, szintén kiterelt gyermekek. A metsző szél szombat délutánig megtizedelte az odalátogatókat, de a három estét betöltő messzire elhallatszó igénytelen mulatós zene sem nyerte el a környéken lakók tetszését, annál is inkább, mivel elég sűrűn mulatnak ott a helybéli nagyságok.

Államtitkárt, mivel Nagy István minisztert képviselte, a román féllel egyenrangúan illetet volna kezelni, azonban csak egyetlen díj átadására taksálták (az érmellék egyik híres borászának, Hegedűs Attilának adhatta át a „legjobb gyümölcs-termesztőnek” kijáró díjat. A téves felirat is a helyi előljárást minősíti.) Azért éppen Hegedűs Attilának, mert ő és még vagy két gazdátárs képezte a „kivételt”, akik nem az RMGE égisze alatt kaptak lehetőséget az uniós pénzen futó „nagyvásárra”. Mivel Hegedűs Attila éppen nem volt a teremben, az államtitkár-helyettes egy ideig téblábolni kényszerült kezében a plakettel, mire valaki előkerítette a miniszteri elismerésre érdemes „gyümölcs-

Császári kuriózum a mezővárosi és vásártartási jogról

„Mi Első Ferdinánd Isten kedvező kegyelméből ausztriai császár, Magyar és Csehország e néven ötödik, Dalmát, Horvát, Tót, Halics és Ladomér országok apostoli, úgy Lombardia, Velence, Illíria stb. királya, Ausztria főhercege, Lotharingia, Salzburg, Steyer, Korontán és Krajna, Fel-és Al-Szlézia hercege, Erdély nagyfejedelme, morvai őgróf, Habsburg és Tirol grófja stb. Emlékeztül adjuk ezennel jelentvén mindennek kit illet: hogy Mi, mind az Ér-Mihályfalvi közbirtokosoknak a végett Felségünkhöz intézett alázatos esedezésére, mind a Bihar vármegyében fekvő Ér-Mihályfalva helység és környéke haszna s java előmozdítására, azt tartottuk királyi hatalmunkból és különös kegyelmünkben engedelendőnek és rendelőndőnek, sőt engedjük s rendeljük ezennel, miszerint a most említett Ér-Mihályfalva helység ezentúl jövendő örök időkre mezővárosnak neveztesse, mondassék, nézessék, s azon általunk ekképp mezővárossá emelt Ér-Mihályfalva helységben évenként négy országos vásár, az egyik böjtmáshó tizennegyedik, a másik szentivánhó huszonhetedik, a harmadik szentmihályhó hatodik, a negyedik karacsonhó tizenkettedik napján, az ezeket megelőző napokon pedig marha s ezenfelül minden csütörtökön heti vásár tartathassék (...)” – írják a Magyar Kancelláriai Levéltárban található Királyi Könyvekben. Azóta is minden csütörtökön nagyvásár van a mezővárosban.

Nyakó József polgármestert, Cseke Attila RMDSZ-es szenátor megpróbálta helyretenni a dolgokat, és láthatóan a pártja támogatta szociáldemokrata mezőgazdasági miniszter kedélyállapotával volt elfoglalva.

tására, a kulturális életre, és – aminek még napjainkban is szemtanúi lehetünk – a város építészeti arcúlatára.

A középkori vámszedési és vásártartási engedélyek hasonlóan

FOTO: SÚTÓ ÉVA

Termésbemutató Érmihályfalván: a környék gyümölcs- és zöldségfelhozatala közös standon

A protokoll nem erőssége a mihályfalvi előljárásnak

Az esemény fővédnökeként Nagy István magyarországi földművelésügyi miniszter szerepelt, aki Petre Daea román mezőgazdasági miniszterrel találkozott volna a szombat délutáni Legjobb gazda díjátadón. Petre Daea az előzőleg egyeztetett és a program-

termesztő” borászt, aki éppen a standjánál volt elfoglalva.

Egyébként Daea sajtóirodája tudatta a megyei román sajtóval érkezése időpontját. Akik várták is, sőt meg is szorongatták kérdéseikkel az afrikai sertéspestis Bihar megyei helyzetéről és a kiirtott egészséges disznókról is. A miniszter jó kolhozelnökhöz hasonlóan csak annyit

A meghívottak közül nem jött el Szólláth Tibor, Hajdúnánás polgármestere sem (Csiszár Imre alpolgármester képviselte a testvértelepülést), de aki a helyi pártvonalon számított, mindenki jelen volt, csak gazdákból volt hiány. Jelen volt többek között Sebestyén Csaba parlamenti képviselő, az RMGE elnöke, illetve dr. Nagy Miklós, az RMGE Bihar megyei elnöke is.

Érmihályfalva vásártörténete és az ideai termés megáldása

Vasárnap délután Szabó Ödön RMDSZ-es parlamenti képviselő is tiszteletét tette Szilágyi Éva Andrea régész és muzeológus által összeállított Érmihályfalva vásártörténete című kismonográfiájának bemutatóján, ami talán a rendezvény legértékesebb pontjának számított.

A Hunyadiaktól kapott státusz után a vásártartási jog elnyerése volt az, ami meghatározta Érmihályfalva és lakosai következő száz évét, aminek köszönhetően gazdasági élete fejlődésnek indult. E fejlődés kihatott a helyiek mentali-

hathattak az akkori emberek életére. A régebbi századokból ugyan nem áll rendelkezésünkre oly bőséges forrás a korabeli viszonyok rekonstrukciójához, de talán elég csak arra gondolnunk, hogy e jogok nélkül feltehetően ma nem büszkélkedhetnénk a református templom tornyában álló 527 éves haranggal. A lehetőség ugyanis, hogy a lakosok terményeiket, állataikat szabadon árusíthatták településükön, elengedhetetlen volt a megélhetéhez és azon túlmenően a gazdasági gyarapodáshoz”.

E szavakkal indította a szerző a kötetet, amelyet hosszú kutatómunka és levéltári adatgyűjtés előzött meg. Ez volt talán az egyetlen olyan program, amelyen mindenki önszántából volt jelen. A könyvbemutató után Böcskei László római katolikus megyéspüspök, Csúry István királyhágómelléki református püspök és a helyi történelmi egyházak lelkeszei megáldották az ideai termést, majd ismét az esti vígadalomé volt az utolsó szó.

SÚTÓ ÉVA

Bihardíószeg nagyobb jogot formálhatott volna a vásári elnevezésre, mint Mihályfalva, hisz azon a településen még az utcákat is diófák szegélyezik. Az Érmellék fővárosának nevezett kisvárosban nemigen an diófa.

ban is feltüntetett 16 óra helyett 14 órakor futott be, de szerencsére Mezei Dávid is valamivel korábban érkezett, így valahogy oldódott kicsit a feszültség, amit főleg a román miniszter korábbi érkezése okozott, mivel a gazdák összterelését illetően nagy lett a riadalom.

A négy kiosztandó díjat valahogy mégis sikerült átadni. Mezei Dávid

mondott: nagyon meg van elégedve az érintett települések polgármestereinek hozzáállásával, a góccok felszámolásával és a megelőző intézkedésekkel. Egyéb problémákra pedig fűt-fát megígért, majd egyre többször kiszólitották halaszthatatlan telefonos ügyei.

Ellensúlyozva a protokoll labirintusaiban szinte teljesen járatlan